

09.09.99

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

**HØRING NOU 1999:4 – UTKAST TIL NY LOV OM VERN MOT BRANN,
EKSPLOSJON OG ULYKKER MED FARLIGE STOFFER, OG OM
BRANNVESENETS REDNINGSOPPGAVER (BRANN- OG EKSPLOSJONS-
VERNLOVEN)**

Norsk brannbefals landsforbund (NBLF) er en landsdekkende interesseorganisasjon med ca 1000 medlemmer fra lederskiktet i brannvesnene, alt fra de største yrkesbrannvesener til de minste deltidsbrannvesener.

NBLF's hovedformål er å arbeide med brannfaglige spørsmål i et samfunnsmessig perspektiv. Forbundet har ingen fagforeningsmessige interesser. Således tør vi ubeskjedit hevde at NBLF er det viktigste og mest representative talerør for brannvesenet.

Det kan også nevnes at NBLF inngår i et organisert samarbeid med tilsvarende forbund i de andre nordiske land, og videre i den europeiske føderasjon av brannbefalsforbund. NBLF sitter derfor inne med betydelig informasjon om brannvesenet og lovgivningen på området.

Hensett til NBLF's sentrale posisjon og tidligere inngrep ved regelverksutvikling, hadde vi forventning om en plass i lovrevisjonsutvalget. Vi er derfor så fri at vi herved uttrykker vår skuffelse over at departementet ikke fant å kunne innrømme NBLF en slik posisjon, ved denne særdeles viktige lovrevisjon.

NBLF's merknader til lovutkastet:

Lovens tittel

Tittelen synes unødvendig lang. I forhold til de forskjellige reguleringsstemaenes utstrekning i praksis, synes det unaturlig å speile eksplosjon samt ulykker med farlige stoffer i tittelen, dvs på linje med brannvern og brannvesenets redningsoppgaver. Tittelen kan gjerne avgrenses til "Lov om brannvern mv."

**Forholdet til tilgrensende lovgivning - brannvesen/sivilforsvar,
brannvesen/bygningsmyndighet**

NBLF ser det som positivt at brannvesenets rolle i krise- og krigssituasjoner foreslås regulert av den nye loven, og ikke som hittil av sivilforsvarsloven.

Omlegginga stadfester et viktig prinsipp om at den som har ansvaret/oppgavene i fredstid skal fortsette å ha det under krise eller krig.

NBLF er imidlertid overrasket og skuffet over at det heller ikke denne gang, ved en så grunnleggende lovrevisjon på redningsberedskapsområdet og tilsynsområdet, ikke er tatt til orde for samordning/sammenslåing av brannvesenet og sivilforsvaret. Temaet må snart være overmodent! Lovrevisjonsutvalgets mandat burde ha vært utvidet for å vurdere dette, dvs brann-/eksplosjonsvernlovgivning og sivilforsvarslovgivning under ett.

Utvalget burde også ha gått nærmere inn på forholdet mellom brann-/eksplosjonsvernlov og PBL/byggeforskriftene.

Det samme gjelder forholdet til forurensningsloven (kfr nedgravde oljetanker, samt akuttforurensningsberedskap).

Departementet bør foranledige at det ved neste lovrevisjon på overnevnte områder gjøres slike dyptpløyende/sectorovergripende utredninger og vurderinger. Kfr Statskonsult`s rapport "Helt, stykkevis og delt".

Utførelse av oppgavene på brannvernområdet

Lovutkastet likestiller bortsetting av brannvernoppgavene til virksomhet/firma, med bortsetting til annen kommune. Det siste er velkjent fra de mange interkommunale ordninger, mens det første ikke har noen tradisjon her i landet.

NBLF`s grunnsyn er at brannvernoppgavene lokalt – både administrasjon/forvaltning/myndighetsutøvelse, forebyggende oppgaver, brann-/ulykkesberedskap med tilhørende aksjon – primært skal utføres av vedkommende kommune, eventuelt i samarbeid med andre kommuner. NBLF vil sterkt betone helheten og sammenhengen/vekselvirkninga mellom disse funksjonene.

Brannsjefstillinga

I någjeldende brannvernlov og tilhørende forskrifter er brannvernmyndigheten presist plassert, hhv. sentralt og lokalt.

Etter utkastet til ny lov vil det ikke lenger være en uhildet institusjon/myndighetsperson i hver kommune, noe man hittil har ansett som viktig for å nå nasjonale mål på brannvernområdet.

NBLF er således sterkt uenig i at "brannsjef" fjernes som særlovsstilling, og erstattes med en "leder av brannvesenet".

Intensjonen i lovutkastet er at "den nye lederen" skal få sin myndighet ved delegasjon fra kommunens administrasjonssjef. Dette vil ofte i praksis si via en eller flere mellomliggende ledere. NBLF`s hovedankepunkt her er at det ikke foreligger noen plikt til å delegere videre.

Direktoratets kontroll med vedkommende kommunes brannordning vil riktig nok kunne avsløre mangler/skjevheter mht. delegering, men DBE har neppe myndighet og makt til å påtvinge det kommunale selvstyre bestemte delegasjonsordninger.

Det er vanskelig å tolke lovutkastet mht hvilke kvalifikasjoner "den nye lederen" for brannvesenet skal ha. NBLF anser det som en bærende forutsetning at vedkommende i tilfelle må ha brannfaglige kvalifikasjoner som nå, og at funksjonen ikke uten videre skal kunne tillegges andre kommunale ledere.

Når det gjelder bortsetting av brannvernoppgavene til virksomhet/firma, er det uklart om lovutkastet åpner for at det skal være anledning til å sette bort også "lederen av brannvesenet" (myndighetsutøvelse mv). Selve lovteksten (§17, siste ledd) synes å gi anledning til det, men i kommentardelen sies det at lederen skal inngå i det ordinære linjesystemet i kommunen, under administrasjonssjefen. Dette er gjentatt i departementets høringsbrev. NBLF går derfor ut fra at man har ment at "lederen av brannvesenet" skal være ansatt i kommunen, eventuelt i interkommunal ordning.

Temaet dreier seg ikke om framtida for brannsjefene som yrkesgruppe, men om hvilken status og hvilken gjennomslagskraft brannverninteressene skal ha lokalt. Dersom "brannsjef" fjernes som særlovsstilling, og erstattes med "leder av brannvesenet", med de uklarheter dette innebærer, vil kommunenes satsing på brannvesenet sannsynligvis bli ytterligere nedprioritert. Og det vil bli enda større ulikheter fra kommune til kommune. Skulle den nye loven i tillegg åpne for å sette bort "lederen av brannvesenet" til virksomhet/firma, vil løsningen av brannvernoppgavene i stor grad bli overlatt til markedsmekanismene. Dette kan ikke være i samsvar med den offisielle brannvernpolitikk vi har hatt i Norge gjennom det siste ti-året, som det har vært stor enighet om!

Nye oppgaver for brannvesenet

I lovutkastet foreslås det at brannvesenet skal gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver også i forhold til tilstandsfarlige stoffer samt transport av farlig gods på veg og jernbane. Dette er positivt sett ut fra ideelle sikkerhetshensyn.

Men da brannvesnene på langt nær er ajour med de nåværende oppgaver på forebyggende område (brannsyn), pga for liten personelltilgang, er det svært betenkelig å tillegge nye oppgaver. I dagens situasjon kan dette ikke bli annet enn en "papirbestemmelse".

At de nye oppgavene påkaller annen fagkyndighet enn den tradisjonelle, hadde ikke spilt noen rolle dersom det hadde vært bedre utsikter til økning av personellressursene.

Gebyr for lokalt tilsyn

NBLF er svært betenkt over at lovutkastet bereder grunnen for å innføre gebyr på lokalt tilsyn, dvs brannsyn og saksbehandling/kontroll med farlige stoffer. Dette vil fort kunne endre den positive dialogen mellom brannvesenet og eier-/brukersida, som er tuftet på forskriften om brannforebyggende tiltak og brannsyn av 1990.

Nødrett i forhold til verneregler, under brann- og redningsaksjoner

Brannmannskap, og i særdeleshet innsatslederen, står ofte overfor den situasjon at verneregler (arbeidsmiljølov mv) må brytes for å kunne redde liv, eller for å kunne gjennomføre en effektiv slokking. Et eksempel på dette er diskotekbrannen i Gøteborg i fjor høst. Det er uklart hvilke rettslige konsekvenser for den ansvarlige det kan innebære å bryte verneregler, selv der det foreligger god grunn (nødrett). En slik basislov burde avklare forholdet.

Tunnelsikring

NBLF ser positivt på at det foreslås strengere regulering av brannsikkerheten i tunneler, og at det foreslås forpliktelser på tunneleieren til å bistå vedkommende kommune mht beredskap der den ordinære beredskapen ikke strekker til.

Feiing og tilsyn med fyringsanlegg

NBLF henstiller departementet om ta initiativet til et forskningsprosjekt, som kan gi bedre dokumentasjon på den brannforebyggende effekt av ordinær feiing, før man på nytt tar stilling til lovverket på dette område.

Når det gjelder tilsyn i boliger o.l., bør ressursene i første rekke rettes inn mot spesielle risikogrupper.

NBLF håper at foranstående synspunkter vil bli tatt til følge ved den videre bearbeidelse av lovutkastet.

Med hilsen
Norsk brannbefals landsforbund

Guttorm Liebe
leder

Jan Kongsvik
nestleder/saksansvarlig